

Haderslev-modellen

Det følgende er en præsentation af en model for organisering af kirkers arbejde blandt asylansøgere og flygtninge på baggrund af flere års gode erfaringer i Haderslev. Flere steder i landet har kirker allerede ladet sig inspirere af erfaringerne derfra og iværksat lignende tiltag. Virkeligheden er imidlertid forskellig fra sted til sted, så derfor er det vigtigt altid at tilpasse modellen, så den passer til de lokale forhold.

HVAD HAR KIRKEN AT TILBYDE I INTEGRATIONSARBEJDET?

Kommuner og andre offentlige myndigheder er i stigende grad opmærksomme på, at de har brug for civilsamfundet til at løfte opgaven med at integrere flygtninge. Derfor tages der i mange kommuner initiativer til samarbejde med civilsamfundsaktører. Mange steder er der et godt samarbejde mellem kirken og kommunen om flygtningearbejdet, men det er ikke alle steder, at kommunen er opmærksom på kirkens aktiviteter og mulighederne for samarbejde.

Kirken er til stede i hele landet. I folkekirkelig sammenhæng er hele Danmarkskortet i kraft af sognestrukturen dækket ind af en præsts og et menighedsråds ansvar. Disse små administrative enheder gør, at kirken har et kendskab til og en forankring i lokalsamfundet, som man ofte ikke har i kommunen. Kirken er derfor en vigtig samarbejdspartner og nøgle til at nå lokalsamfundet, når der opstår behov for civilsamfundets indsats for flygtninge.

En af de vigtigste integrationsopgaver for civilsamfundet er at tilbyde flygtninge et socialt fællesskab og et dansk netværk. Mange integrationsprojekter fokuserer på at etablere nye netværk, som er særligt målrettet flygtninge. I kirken behøver man ikke opbygge nye netværk. Her kan man tage udgangspunkt i de allerede eksisterende fællesskaber, som flygtninge umiddelbart kan træde ind i og blive en del af. De steder, hvor det i kirken lykkes at åbne fællesskaberne og inkludere flygtninge, hører vi ofte, at de sætter stor pris på at blive en del af et sådant fællesskab.

Vi ved fra frivilligundersøgelser, at der er en sammenhæng mellem kirkegang og frivillighed og at personer, som lægger stor vægt på religion i gennemsnit er mere frivillige end gennemsnittet af befolkningen. Også af denne grund er de kirkelige græsrodder en vigtig civilsamfundspartner for offentlige myndigheder i integrationsindsatsen.

En af udfordringerne for et frugtbart samarbejde mellem kirke og kommune om integrationsindsatsen er, at der er behov for en stærkere intern koordinering og mobilisering blandt de kirkelige aktører. Derfor er det vigtigt, at kirker og kirkelige organisationer går sammen om at koordinere opgaven på en måde, som giver en naturlig samarbejdsenhed med kommunen. I folkekirkelig sammenhæng vil det ofte være i provstiet, da der er et stort sammenfald mellem kommunegrænser og provstigrænser. Det betyder, at provstiet i visse tilfælde kan få en vigtig opgave med at facilitere det tværgående kirkelige samarbejde. Det er samtidig vigtigt at være opmærksom på, at selve arbejdet så vidt muligt bæres af de frivillige kirkelige græsrodder.

Folkekirken Asylsamarbejde
T: +45 33 11 44 88
interchurch@interchurch.dk
www.asylsamarbejde.dk

SÅDAN GJORDE DE I HADERSLEV

Sognekirker, frikirker og kirkelige organisationer i Haderslev har gennem en årrække været aktive i integrationsarbejdet med hver deres fokusområder og profil. I 2010 tog man et nyt fælles initiativ, nemlig etablering af en indsats for at etablere venskabskontakter mellem danskere og nyankomne flygtninge. Samarbejdet har fået navnet Fælleskirkeligt Integrations Netværk (FIN).

Aktørerne bag FIN har forskellige teologiske profiler, men de deler opfattelsen af, at det er en kirkelig opgave at gøre en indsats i forhold til flygtninge. Samarbejdet i FIN bygger således ikke på teologisk enighed men på en fælles forståelse af kirkens diakonale opgave og ønsket om at møde flygtninge med gæstfrihed, hjælpsomhed og tilbud om et socialt netværk. Flere initiativer er sidenhen knopskudt i netværket, dels et mødested for kvinder, og dels en indsats for asylansøgere på det lokale asylcenter. Fælles for initiativerne er, at de er målrettet alle flygtninge uanset etnisk eller religiøs baggrund. Er der flygtninge, som desuden ønsker tilknytning til en kirke eller et kristent fællesskab, formidler FIN naturligvis også gerne det.

Organisatorisk

FIN har en ledergruppe på 4-6 personer bestående af repræsentanter fra byens sognekirker, frikirker og kirkelige organisationer. Ud af ledergruppen er der udpeget 2-3 koordinatore, som har ansvar for at informere det kirkelige bagland om arbejdet, rekruttere frivillige samt etablere og pleje kontakter til eksterne samarbejdspartnere. FIN samarbejder blandt andet med offentlige myndigheder (kommune og sprogcenter) og med andre frivillige organisationer (Dansk Flygtningehjælp m.fl.). Hele ledergruppen mødes 2 gange årligt. Koordinatorerne mødes jævnligt.

Der er ikke nogen fælles økonomi i arbejdet. Kirkerne serverer på skift kaffe og kage, og trykning af pjecer foregår decentralt i kirkerne. Koordinatorerne er kirkeligt ansatte og udfører den koordinerende opgave som en del af deres lønnede arbejde. I kommunen er der mulighed for at søge § 18 midler, hvis der er økonomiske behov.

Venskabskontakter

Gennem kirkerne og via medierne rekrutteres frivillige venskabskontakter. Koordinatorerne varetager kontakten til interesserede frivillige og klæder dem på til opgaven.

Haderslev Sprogcenter og Haderslev Jobcenter informerer nytilkomne flygtninge om FIN's tilbud gennem pjecen "Ny i Danmark". Hvis flygtninge ønsker en venskabskontakt til en dansker, formidler centrene det til FIN's koordinatore, som besøger flygtningen for at informere om ordningen og vurdere, om der kan tilbydes et passende match. Besøget assisteres af en tolk formidlet af kommunen, hvis det er nødvendigt. Koordinatorerne forsøger så at lave et match. Lykkes det, arrangeres et møde mellem flygtning og den danske venskabskontakt. Koordinatoren deltager, evt. sammen med en tolk formidlet af kommunen. Koordinatoren taler om værdien af gensidig ligeværdighed, venskab og respekt, og forventninger afstemmes, ligesom indholdet i kontakten drøftes. Koordinatoren følger op på kontakten, både hos flygtning og dansk venskabskontakt.

Netværket arrangerer halvårlige temamøder for kontaktfamilierne for at ruste og motivere dem i opgaven.

Kvinder møder kvinder

En onsdag formiddag om måneden mødes danske og nydanske kvinder. Det er et frirum for kvinder, som understøttes af Haderslev Jobcenter. Mødestedet er et idrætsklubhus. Kvinderne laver mad sammen, hører om hinandens skikke og kultur og deler forskellige ting med hinanden.

Asylarbejde

I november 2014 blev 100 asylsøgende mænd indkvarteret på Haderslev Beredskabscenter. Det gode kendskab, som kirkerne allerede havde til hinanden gennem FIN betød, at man hurtigt kunne koordinere indsatsen og etablere en café. Hver onsdag eftermiddag var der cafe i Pinsekirkens lokaler, som ligger tæt på beredskabscentret. Her nød mændene gæstfrihed, samtaler og frirum, mens de sammen med frivillige drak kaffe og te, spiste kage og spillede bingo. Derfor gav flygtningene stedet kælenavnet "Bingokirken".

Frivillige fra byens kirker deltog, og der blev knyttet gode bånd til flygtningene – også ud over cafétiden. Byens butikker donerede små gaver til bingospillet og byens kirker gav økonomisk støtte til driften. Det var desuden muligt at formidle netværk, da mændene blev sendt videre til nye opholdssteder andre steder i landet.

Asylarbejdet genopstod i september 2015 med etableringen af et nyt modtagecenter for asylansøgere på byens nedlagte sygehus. Flygtninge opholdt sig kun kortvarigt på centeret. Centerledelsen tilkendegav, at flygtninge ville have glæde af en cafe samt en tøjbutik. Begge dele blev oprettet i samarbejde med forskellige frivilligrupper (Røde kors, Venligboere og FIN). FIN har påtaget sig at stå for driften af caféen en fast ugedag. Igen er netværket hurtigt trådt i karakter med information i kirkerne og invitation til borgere om at deltage.

Hvad har de fået ud af det?

Samarbejdet i FIN har indadtil i kirkerne skabt glæde over, at det lykkes at bidrage til integrationen af nye danskere, og at det sker i kraft af godt fællesskab mellem kirkesamfundene. Bredden i arbejdsfællesskabet opleves som en stor styrke.

Udadtil i byen står der respekt og anerkendelse omkring, at kirkerne med FIN ikke bare er hørende men også handlende fællesskaber, der spiller en aktiv rolle i forhold til denne store samfundsopgave. Og så er der først og fremmest flygtninge på vej ind i det danske samfund, som har oplevet fællesskab med danskere. De er blevet mødt med gæstfrihed, samtaler på dansk, hjælpsomhed, og mennesker, som har interesseret sig for deres liv og historie. Nogle af kontaktrelationerne er blevet til varige venskaber.

Læs evt. mere om Fælleskirkeligt Integrations Netværk på www.finhaderslev.dk.

FORDELE VED HADERSLEV-MODELLEN

Erfaringerne fra Haderslev peger på en række fordele ved at indgå i et koordinerende samarbejde på tværs af sognekirker, frikirker og kirkelige organisationer:

- Det er en samarbejdsmodel, som både giver mulighed for fællesinitiativer på tværs af kirkelige aktører og samtidig giver rum for koordinering af de indsatser, som de enkelte aktører hver især måtte ønske at stå for.
- Den giver kommunen én koordineret indgang til kontakt med de kirkelige miljøer, hvilket er en stor fordel for kommunen, som ofte ikke har mange ressourcer til at koordinere samarbejdet med mange forskellige civilsamfundsaktører.
- Provstiet er en unik enhed til at facilitere en sådan koordinering, da provstigrænser og kommunegrænser ofte er nogenlunde sammenfaldende og da provstiet ofte har økonomisk kapacitet til at tilføre midler, hvis der opleves behov.
- Haderslev-modellen tager udgangspunkt i en fælles diakonal forståelse af kirkens opgave for flygtninge. Der er ingen forventning om teologisk enighed. Det gør det nemmere for folk med forskellig teologisk baggrund at indgå i dette samarbejde på tværs af sognekirker, kirkelige organisationer og frikirker.
- Efterhånden som modellen spreder sig til hele landet, kan hele Danmarkskortet dækkes ind så vi dermed får skabt et landsdækkende netværk med synlighed af kirkernes tilbud til flygtninge og asylansøgere.

SÅDAN KOMMER MAN I GANG

Hvis man lokalt – fx inden for et provsti – ønsker at opbygge et samarbejde som i Haderslev-modellen, kan nedenstående fremgangsmåde benyttes. Det anbefales samtidig at kontakte Folkekirken's Asylsamarbejde, som kan bidrage med konsulentbistand i etableringsfasen.

1. Kortlægning

Der udarbejdes oversigt over samtlige kirkelige aktører (sognekirker, kirkelige organisationer, frikirker) i en given kommune (evt. provsti) eller anden geografisk enhed, som skaber naturlig samarbejdsflade med kommunen. Kortlægningen omfatter alle kirkelige sammenhænge, både de steder, hvor man allerede er i gang med integrationsinitiativer, og de steder, som ikke har igangsat særlige initiativer.

2. Kontakt til kommunen

Der etableres kontakt til kommunen med henblik på at lytte til, hvad de ser for sig af behov og muligheder for samarbejde (fx sprogcafé, tilbud om venskabskontakter, etc.). Kommunen har ansvaret for flygtningene i integrationsfasen og kan derfor hjælpe med at facilitere kontakt.

3. Stormøde

Der inviteres til et stormøde med deltagelse af repræsentanter fra alle kirkelige aktører (sognekirker, kirkelige organisationer, frikirker). Repræsentanter fra kommunen og andre eksterne samarbejdspartnere kan evt. inviteres til at deltage eller holde oplæg.

På sådan et møde er det en god ide at få afklaring omkring:

- a. Udpege en eller flere tovholdere, som fremover er kirkernes primære kontaktperson til fx kommune, asylcenter og andre samarbejdspartnere, og som har ansvar for at koordinere og fastholde kontakten til baglandet i menighederne.
- b. Drøftelse af hvilke behov, muligheder og udfordringer, der findes lokalt. Afklaring af, om der er behov for ressourcetilførsel.
- c. Fælles forståelse af, hvilke indsatsområder man vil satse på (fælles ordning med venskabskontakter, flygtningecafé i en sognegård e.l.). Hvad vil man gøre sammen og hvad kan man hver især gøre?
- d. Beslutning om, hvilke menigheder, der ønsker at være med i samarbejdet, hvor ofte repræsentanter for disse mødes, samt hvordan man holder kontakten undervejs (fx via facebook gruppe eller side, et nyhedsbrev, eller via den udpegede tovholder).

4. Kontakt Folkekirken Asylsamarbejde

Kontakt Folkekirken Asylsamarbejde med kontaktinformation til den udpegede tovholder, hvilke initiativer det er besluttet at igangsætte, samt oversigt over de lokale aktører, som deltager i samarbejdet. På den måde sikres det, at det lokale samarbejdsnetværk er knyttet til det landsdækkende arbejde.

5. Igangsætning af initiativer

Foldere og andre materialer udarbejdes, frivillige mobiliseres, initiativer igangsættes.

Folkekirken Asylsamarbejde har udarbejdet skabeloner til materialer, som kan tilpasses lokale forhold.

For henvendelser og spørgsmål, kontakt projektkoordinator Marie Munch Roager på e-mail mmr@interchurch.dk eller telefon 29 74 68 81.